

Sygn. akt II Ka 164/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Wojciechowski (spr.)

Sędziowie: SSO Waldemar Nycz

SSO Grzegorz Maciejowski

Protokolant: protokolant Beata Szczotkowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Zbigniewa Husa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 maja 2015 r.

sprawy skazanego J. K.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 16 grudnia 2014 r., sygnatura akt II K 437/14

I. **utrzymuje** w mocy zaskarżony wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną,

II. **zasądza** od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. B. - Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) zł tytuł kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skazanemu w postępowaniu odwoławczym,

III. **zwalnia** skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Sygn. akt II Ka 164/15

UZASADNIENIE

J. K. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Rzeszowie dnia 18.05.2011 r. sygn. akt II K 1118/10 za występki:

- z art. 156 § 1 pkt 2 kk popełniony w dniu 30.10.2010 r. za co wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności,

- z art. 224 § 2 kk popełniony w dniu 30.10.2010 r. za co wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności,

w miejsce kar jednostkowych orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, przy czym zaliczono na poczet orzeczonej kary pozbawiania wolności rzeczywisty okres pozbawienia wolności od dnia 30.10.2010 r. do dnia 31.10.2010 r.;

wyrok uprawomocnił się w dniu 26.05.2011 r.

2. Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 21.03.2011 r. sygn. akt II K 78/11 za występki:

- z art. 280 § 1 kk i inne popełniony w dniu 27.06.2010 r. za co wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności,

- z art. 224 § 2 kk i art. 157 § 2 kk i in. popełniony w dniu 30.04.2010 r. za co wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art. 226 § 1 kk popełniony w dniu 30.04.2010 r. za co wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art. 157 § 2 kk popełniony w dniu 30.04.2010 r. za co wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

w miejsce kar jednostkowych orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat, przy czym zaliczono na poczet orzeczonej kary pozbawiania wolności rzeczywisty okres pozbawienia wolności od dnia 25.08.2010 r. do dnia 13.10.2010 r. oraz od dnia 30.04.2010 r. do dnia 2.05.2010 r. oraz w dniu 26.07.2010 r.;

Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 21.06.2011. sygn. II Ka 212/11 utrzymał w mocy wyrok sądu I-szej instancji;

Sąd Rejonowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 19.06.2013 r. sygn. VI Ko 2658/13 zarządził skazanemu wykonanie orzeczonej kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności ;

wyrok uprawomocnił się w dniu 21.06.2011 r.

3. Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 13.10.2011 r. sygn. akt II K 192/11 za występki z art. 288 § 1 kk i inne popełniony w dniu 07.01.2011 r. za co wymierzono mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, przy czym zaliczono na poczet orzeczonej kary pozbawiania wolności rzeczywisty okres pozbawienia wolności od dnia 07.01.2011r. do dnia 08.01.2011 r.

- wyrok uprawomocnił się w dniu 21.10.2011 r.

4. Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 11.05.2012 r. sygn. akt II K 1038/11 za występki:

- z art. 280 § 1 kk popełniony w dniu 04.09.2011 r. za co wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności;

- z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 157 § 2 kk i in. popełniony w dniu 04.09.2011 r. za co wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności,

- z art. 178 a § 2 kk popełniony w dniu 04.09.2011 r. za co wymierzono mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art. 222 § 1 kk i art. 157 § 2 kk i in. popełniony w dniu 17.07.2011 r. za co wymierzono mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art. 226 § 1 kk popełniony w dniu 17.07.2011 r. za co wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

W miejsce kar jednostkowych wymierzono karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym zaliczono na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności rzeczywisty okres pozbawienia wolności od dnia 17.07.2011 r. do dnia 19.07.2011r.;

Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 06.11.2012 r., sygn. akt II Ka 683/12 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił orzeczenie o karze łącznej, a w ramach czynu przypisanego J. K. w pkt VI wyroku uznał, iż skazany popełnił występki z art. 283 kk za co wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz występki z art. 157 § 2 kk za co wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczono karę łączną 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności; wyrok uprawomocnił się w dniu 06.11.2012 r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem łącznym z dnia 16 grudnia 2014 r., sygn. akt II K 437/14 na podstawie art. 85 kk i 86 § 1 i 2 kk biorąc za podstawę jednostkowe kary wymierzone prawomocnymi wyrokami wyżej opisanymi w punktach 1 i 2 (Sądu Rejonowego w Rzeszowie sygn. akt II K 1118/10, II K 78/11) **o r z e k ł** wobec skazanego J. K. **k a r ę ł a c z n ą** 3 (trzech) lat i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności rzeczywiste okresy pozbawienia wolności od dnia 30.04.2010 r. do dnia 02.05.2010 r., w dniu 26.07.2010 r., od dnia 25.08.2010 r., do dnia 13.10.2010 r., od dnia 30.10.2010 r. do dnia 31.10.2010 r. oraz dotychczas odbyte kary z któregośkolwiek wyroków podlegających łączeniu.

Ponadto na podstawie art. 572 kpk w zw. z art. 4 § 1 kk Sąd **u m o r z y ł** postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego co do wyroku opisanego w punkcie 3 i 4 (Sądu Rejonowego w Rzeszowie II K 192/11 i II K 1038/11), a kosztami procesu w tym zakresie obciążył Skarb Państwa.

W końcu, Sąd przyznał od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej w R. wydatki w kwocie 841,32 zł (osiemset czterdzieści jeden złotych trzydzieści dwa grosze) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skazanemu przez adw. J. B., zaś na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca skazanego zarzucając mu:

1. obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 4, art. 7, art. 410 kpk oraz art. 366 § 1 kpk co skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego, poprzez jednostronną, wybiórczą i naruszającą zasady prawidłowego rozumowania, omijającą wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego, nieuwzględniającą całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy, ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i ustaleniu na jego podstawie, że wymiar kar łącznych, orzeczonych zaskarżonym wyrokiem, jest zasadny, podczas gdy prawidłowa i wszechstronna ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego nie pozwala na takie rozstrzygnięcia, gdyż m. in.:

- Sąd pominął jedną z najważniejszych okoliczności mających wpływ na wymiar kary łącznej, a mianowicie związek przedmiotowo – podmiotowy pomiędzy przestępstwami podlegającymi łączeniu,
- Sąd przy wymiarze kary łącznej nie wziął pod uwagę jej celu w postaci prewencji indywidualnej i generalnej,
- Sąd wybiórczo ocenił materiał dowodowy, biorąc pod uwagę tylko okoliczności przemawiające na niekorzyść skazanego – przeciętna opinia o skazanym z Zakładu Karnego,
- Sąd zastosował zasadę asperacji, pomimo braku przesłanek wynikających z materiału dowodowego, przemawiających za zasadnością zasady absorpcji,

2. obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 571§1 kpk poprzez nie zwrócenie się przez Sąd do Zakładu Karnego o nadesłanie aktualnej opinii o skazanym; w aktach sprawy znajduje się jedynie nieaktualna opinia z dnia 31 maja 2013 r., której treść wziął pod uwagę Sąd I instancji,

3. orzeczenie wobec skazanego rażąco niewspółmiernych kar łącznych, przy nieuwzględnieniu dyrektyw wymiaru kary łącznej, prewencji indywidualnej i generalnej, a także związku podmiotowo – przedmiotowego pomiędzy poszczególnymi wyrokami.

W związku z powyższym wniósł o :

- zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie kar łącznych z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji

ewentualnie o :

- uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna i to w stopniu określonym w art. 457 § 2 kpk.

W związku z podniesieniem zarzutu obrazy art. 571 § 1 kpk odnotować trzeba, że rażąco nieścisłe jest twierdzenie skarżącego, jakoby Sąd Rejonowy wziął pod uwagę jedynie nieaktualną opinię o zachowaniu się skazanego w okresie odbywania kary z dnia 31 maja 2013 r. Rzecz mianowicie w tym, iż pisemne motywy zaskarżonego wyroku są klarowne w swej wymowie co do tego, że Sąd I instancji, poza wskazanym powyżej dokumentem, oparł się również na opinii z dnia 27 sierpnia 2014 r. (k. 164). Zaakcentować przy tym warto, że oba te środki dowodowe są zbieżne w swej warstwie konkluzywnej odnośnie do niepewnej prognozy penitencjarnej po stronie skazanego, aczkolwiek opinia z dnia 27 sierpnia 2014 r. podkreśla nieznaczną poprawę

w zachowaniu skazanego, który jednak wymaga dalszych systematycznych oddziaływań wychowawczych, by można było zasadnie twierdzić o zaistnieniu jakiegokolwiek stabilizacji postawy J. K..

Niezależnie od zamieszczonych powyżej racji sąd odwoławczy – uwzględniając fakt, że opinia z dnia 27 sierpnia 2014 r. sporządzona została w czasie, kiedy skazany korzystał z przerwy w karze pozbawienia wolności – zwrócił się do administracji zakładu karnego w R. o dostarczenie aktualnej opinii o zachowaniu się skazanego obejmującej w szczególności okres odbywania kary po odwołaniu przerwy, udzielonej postanowieniem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 2014 r., sygn. akt III Kow 770/14/pr. I tak, od momentu ponownego osadzenia w jednostce penitencjarnej, to jest października 2014 r. zachowanie J. K. jest przeciętne, przy czym skazany nadal nie jest zainteresowany większym zaangażowaniem we własny proces naprawy i przystąpieniem do programowego systemu odbywania kary, będąc biernym i nastawionym na zaspakajanie swoich doraźnych potrzeb. Do chwili obecnej nie dostrzeżono u niego adekwatnej refleksji na temat popełnionych przestępstw, jakkolwiek przestrzega on regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności jak również zasad porządku wewnętrznego. Skazany nie uczestniczy w podkulturze przestępczej, a w gronie skazanych nie eskaluje sytuacji konfliktowych. Stąd też nie był on karany dyscyplinarnie, ani też nie zdobył nagród regulaminowych. Finalnie, we wnioskach po raz kolejny skonstatowano, że prognoza penitencjarna w chwili obecnej jest niepewna.

Konsekwencją wyartykułowanych racji jest także pozbawienie słuszności zarzutu obrazy art. 366 § 1 kpk oraz powiązanego z nim naruszenia art. 4 kpk, o ile ich skuteczności autor środka odwoławczego upatrywał we wzięciu pod uwagę tylko okoliczności przemawiającej na niekorzyść skazanego w postaci przeciętnej opinii o jego zachowaniu w okresie odbywania kary, na domiar ustalonej na podstawie środka dowodowego niewspółczesnego do daty wyrokowania, co wszakże nie wynika wprost z brzmienia apelacji. Jest bowiem tak, że – po pierwsze - Sąd Rejonowy, rozpoznając ponownie sprawę, nie sprzeniewierzył się powinności wyjednaną aktualnej opinii dotyczącej zachowania się skazanego w okresie odbywania kary. Po wtóre, kwestionowane ustalenie jest mocno osadzone w jednolitym co do wydźwięku materiale dowodowym sprawy, który respektuje także wyniki uzupełnienia przewodu sądowego w postępowaniu odwoławczym.

Wnoszący apelację ograniczył się do postawienia zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzutu obrazy art. 410 kpk, aczkolwiek w żadnej mierze nie wskazał jakie to konkretnie okoliczności ujawnione w toku przewodu sądowego pozostały poza zasięgiem rozważań Sądu Rejonowego, bądź też które z ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku oparto na nieujawnionym na rozprawie głównej materiale dowodowym. Za wystarczające uznać przeto wypada przypomnienie, że dokonanie przez sąd orzekający oceny dostępnych w sprawie dowodów w sposób, który nie odpowiada interesowi procesowemu którejsz ze stron procesu w niczym nie uchybia dyspozycji art. 410 kpk. Inną rzeczą jest natomiast trafność takowej oceny, jednakże wszelkie polemiczne wystąpienia w tej kwestii winny być roztrząsane na gruncie reguł sformułowanych w art. 7 kpk.

W równym stopniu chybiona jest krytyka zaskarżonego wyroku zmierzająca do wykazania wadliwości w dokonanej przez Sąd I instancji ocenie charakteru związku pomiędzy poszczególnymi przestępstwami, które objęte zostały węzłem kary łącznej (pozostawiając na uboczu zagadnienie kwalifikowania przez skarżącego podniesionych w tej mierze uchybień na gruncie względnych przyczyn odwoławczych).

W pierwszym rzędzie godzi się zauważyć, że czyny o relewantnym znaczeniu z punktu widzenia kontroli instancyjnej popełnione zostały w ciągu sześciu miesięcy, tj. od dnia 30 kwietnia 2010 r. do dnia 30 października 2010 r. Tego rodzaju układ temporalny nie uprawnia – jak postrzega to obrońca skazanego – do przyjęcia, że pomiędzy przypisanymi skazanemu przestępstwami zachodzi duża bliskość czasowa. Praktyka sądowa dostarcza bowiem wielu przykładów zrealizowania przestępnego przedsięwzięcia, charakteryzującego się wielością czynów, w trakcie kilku lub kilkunastu dni, a nie połowy roku, jak w uwarunkowaniach rozpoznawanej sprawy. Niczego w tej kwestii nie zmienia podejście zaprezentowane w apelacji odznaczające się wyeksponowaniem upływu zaledwie czterech miesięcy pomiędzy czasem popełnienia ostatniego z występów przypisanych J. K. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie wydanym w sprawie o sygn. akt II K 78/11 (27 czerwca 2010 r.) a czynami osądzonymi prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie wydanym w sprawie prowadzonej pod sygn. II K 1118/10 (30 października 2010 r.).

Z kolei, przekonanie wnoszącego środek odwoławczy, że: „w pięciu przypadkach naruszone przez J. K. przepisy chronią szeroko pojmowane poczucie bezpieczeństwa jednostki ludzkiej”, wyprowadzone z porównania przedmiotu czynności wykonawczych wszystkich przestępstw objętych węzłem kary łącznej, nie wyczerpuje całości problematyki bliskości (bądź odległości) relacji zachodzących pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami w aspekcie przedmiotowym (rzecz jasna z wyłączeniem bliskości czasowej, o której była już mowa we wcześniejszej części uzasadnienia). Nieodzowna staje się potrzeba zwrócenia uwagi, że głównym przedmiotem ochrony typów czynów zabronionych określonych w art. 224 § 2 kk i art. 226 § 1 kk jest działalność instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, zaś dobra osobiste funkcjonariuszy publicznych tych jednostek są chronione ubocznie, a co więcej różny jest zakres tej ochrony, a mianowicie zdrowie, ewentualnie nietykalność cielesna (w przypadku pierwszego nich) oraz cześć (w przypadku drugiego), czego nie dostrzega skarżący. Dla kompletności argumentacji przypomnieć wypada i to, że skazany dopuszczając się kradzieży m. in. rzeczy ruchomych, kart bankomatowych i dowodu osobistego godził nie tylko we własność lecz również w prawo do dysponowania przez osobę uprawnioną dokumentem stwierdzającym jej tożsamość.

Niepodobna też przejść do porządku nad okolicznością, że w następstwie przestępstw popełnionych przez J. K. naruszone zostały różne dobra osobiste dziewięciu osób fizycznych, a dodatkowo mienie jednej z nich, aczkolwiek kwestia ta, pomimo doniosłego znaczenia dla rozstrzygnięcia, pozostała zupełnie poza zainteresowaniem obrońcy skazanego.

Podobnie rzecz się ma odnośnie do zdarzenia zaistniałego w trakcie wykonywania kary pozbawienia wolności, które bez wątpienia odznacza się niebagatelnym znaczeniem z punktu widzenia właściwego doboru wysokości kary łącznej w stosunku do skazanego. Idzie bowiem o to, że J. K. rażąco naruszył porządek prawny w czasie przerwy w karze, z której nie korzystał zresztą zgodnie z celem, w jakim została mu ona udzielona. Tym samym w sposób jednoznaczny dał dowód, że podejmowane wobec niego działania resocjalizacyjno – wychowawcze nie doprowadziły jeszcze do ukształtowania społecznie pożądanej postawy w stopniu gwarantującym osiągnięcie celów kary w razie ukształtowania wymiaru kary łącznej przy uwzględnieniu zastosowania postulowanej przez skarżącego zasady pełnej absorpcji. To poważne zakłócenie procesu resocjalizacyjnego skazanego łączyć trzeba ze stwierdzeniem u niego mieszanych zaburzeń osobowości o wybijających się cechach osobowości typu dysocjalnego, gdyż sprawcy odznaczający się tego rodzaju właściwościami osobistymi zazwyczaj wymagają dłuższego oddziaływania w kierunku wzbudzenia (lub ugruntowania) potrzeby przestrzegania porządku prawnego i tym samym powstrzymania się od powrotu do przestępstwa.

Z tych wszystkich względów akceptacyjną ocenę sądu odwoławczego zyskało opowiedzenie się przez Sąd Rejonowy za zastosowaniem zasady absorpcji przy wymiarze kary łącznej, która przenosi o jeden rok i osiem miesięcy wysokość najniższej z kar jednostkowych, a przy tym o pięć miesięcy połowę ich sumy.

Dlatego też orzeczono o utrzymaniu w mocy zaskarżonego wyroku. Równocześnie przyznane zostały koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz zwolniono J. K. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za drugą instancję, gdyż uiszczenie przez niego tych należności

byłoby zbyt uciążliwe ze względu na sytuację materialną i życiową, determinowaną przemożnie brakiem źródła dochodu o stałym charakterze, a także osadzeniem w zakładzie karnym.

Całość rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego znajduje oparcie w przepisach art. 437 § 1 kpk i art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk, a także art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (DZ. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 ze zm.).